

Vlaams
Parlement

ingediend op **1531** (2017-2018) – Nr. 2
31 januari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Johan Danen

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Andries Gryffroy, Jelle Engelbosch, Bart Nevens,
Wilfried Vandaele, Axel Ronse en Cathy Coudyser

betreffende het stimuleren van de energie-efficiëntie
van gebouwen door een hernieuwde EPB-werking

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Johan Danen.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Orry Van de Wauwer;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Documenten in het dossier:

1531 (2017-2018) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

INHOUD

1. Toelichting door de indieners	4
2. Bespreking	5
Gebruikte afkortingen	8
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 13 juni 2018 de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Andries Gryffroy, Jelle Engelbosch, Bart Nevens, Wilfried Vandaele, Axel Ronse en Cathy Coudyser betreffende het stimuleren van de energie-efficiëntie van gebouwen door een hernieuwde EPB-werking (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1531/1).

De bij de toelichting gebruikte presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de indieners

Andries Gryffroy stoort zich al jaren aan het systeem van EPB en EPC, dat weinig flexibel is voor klant en aanbieder. Het schiet voorbij aan zijn nobele doelstelling: het energieneutraal maken van het woningpatrimonium. De conceptnota stelt enkele verbeterpunten voor. Omdat de kosten om de energieprestatie in kaart te brengen bovenop de bouw- of renovatiekost komt en weinig oplevert, wordt het momenteel als een gesel beschouwd. Dat heeft te maken met de software, de weinig flexibele regelgeving, lacunes of grijze zones in de informatie, de moeilijke start van de energiedeskundigen enzovoort.

Het grootste probleem zijn de verouderde technieken. De gelijkwaardigheidsprocedure ter validering van nieuwe technieken wordt gevoerd door het EPB-consortium, een deskundig interregionaal orgaan waarin tal van universiteiten zitting hebben, en duurt twee tot drie jaar, waarna het nog even lang duurt vooraleer de technieken verwerkt zijn in de software. De politieke uitspraak van het VEA in de krant dat het niet strenger kan zijn, is daarop gebaseerd. Nochtans is het mogelijk met dezelfde inspanning verder te gaan.

De gelijkwaardigheidsprocedure is een bottleneck, die daarenboven te duur is voor bedrijven die ongeveer 25.000 euro per attest betalen alsook 7500 euro jaarlijkse onderhoudskosten. Zelfs voor een beperkte aanpassing in een techniek moet de fabrikant een nieuw attest aanvragen en betalen. EPB-deskundigen zijn ook niet gemotiveerd voor gelijkwaardige, nieuwe of betere technieken, daar de consument gewoon op zoek gaat naar de goedkoopste deskundige. Slechts iets meer dan 12 procent van de ingediende technologieën wordt in de software ingevoerd. Dat percentage moet omhoog, het kan immers niet dat 88 procent van de technologieën niet voldoet.

Ook voor producten die al voldoen aan Europese standaarden, vraagt het consortium veelal dat er een procedure gestart wordt. Eigen laboratoriumtesten van het bedrijf erkent het consortium niet. Grote internationale bedrijven vinden de Vlaamse markt te klein om alleen daarvoor nieuwe testen te doen, dus worden hun technieken niet opgenomen in de software. Omdat de software niet goed genoeg is, zijn er ook heel wat grijze zones waarvoor interpretatie mogelijk is. Het hangt dan af van de kennis van de deskundige en zijn contacten met het VEA of een bepaalde techniek al dan niet erkend worden voor een bepaald dossier.

Een volgend punt van kritiek is dat de sector geen en het VEA alle verantwoordelijkheid draagt. Dat beheert alle taken: monitoren, evalueren, uitwerken, optimaliseren, software ontwikkelen, de energieprestatiedatabank beheren, overleg en informatieverstrekking organiseren. Daarbij hanteert het eerder een repressieve dan een preventieve en curatieve benadering. Op vlak van de handhaving gaat Wallonië heel wat pragmatischer te werk, daar kunnen kleine fouten wel nog worden gecorrigeerd als de aanvraag al loopt.

In de conceptnota stelt het lid dan ook vooreerst een nieuwe raad voor voor de normalisatie van de nieuwe EPB- en EPC-technologieën, die heel wat taken van het consortium zal overnemen, zodat dat zich kan concentreren op fundamenteel en langetermijnonderzoek. De raad moet ervoor zorgen dat nieuwe technieken de gelijkwaardigheidsprocedure snel doorlopen en geïntegreerd worden in de software. In die raad hebben alle stakeholders zitting en eventueel een vertegenwoordiger van het VEA. Dat agentschap zal het advies van de raad toetsen aan het Energiedecreet. De beslissingen kunnen dan gevalideerd worden in een ministerieel besluit.

De software is momenteel een offlinetoepassing. Als de software vernieuwd wordt tijdens het planningsproces, moet de hele aanvraag opnieuw ingevuld worden. Een onlinetoepassing zou die nadelen niet hebben en heel wat tijdswinst betekenen. Een ander voordeel is dat de aanvrager informatie op maat kan krijgen, over de stand van zijn dossier, over mogelijkheden als woningpas, over het effect op het e-peil van bepaalde investeringen zoals een dikkere laag isolatie, een condenserende aardgasketel of een warmtepomp enzovoort. Daardoor zal de burger ook de voordelen van een EPB voelen en zal er minder druk zitten op de prijs van de EPB-deskundigen.

De derde oplossing, ietwat ongewoon komende van N-VA, is de oprichting van een beroepsinstituut voor energiedeskundigen. Het instituut zal de zelfcontrole, de vorming en de erkenning van energiedeskundigen organiseren, de wetgeving verduidelijken, een gedragscode opstellen, open communiceren met zijn stakeholders enzovoort. Het neemt die taken over van het VEA. Dat agentschap is immers onderbemand. Ook het beroepsinstituut zal geld kosten. Men zou kunnen argumenteren dat het mankrachtprobleem opgelost kan worden door meer geld te geven aan het agentschap. Het grote voordeel van een beroepsinstituut is echter dat de raad van bestuur en de commissies bestaan uit praktijkmensen, die verkozen zijn door collega's.

Zijn vierde voorstel tot oplossing betreft de normering. Waarom moet Vlaanderen nog een aparte normering hebben als Europa reeds heel wat test? Voorts is eenzelfde standaard nodig, uitgedrukt in kilowattuur per vierkante meter per jaar, zowel voor het e-peil als het EPC. Het theoretische verbruik dient te worden vervangen door een berekening van het reële verbruik. Tot slot wil hij af van het verschil tussen nieuwbouw, renovatie en koopwoning.

2. Bespreking

Johan Danen informeert waarom de andere meerderheidspartijen de conceptnota niet met N-VA mee indienden. In de analyse en heel wat van de voorstellen kan Groen zich vinden. Zo is de huidige handhaving problematisch. Het VEA zet eerder in op andere terreinen. Het is echter frustrerend dat wie er zijn voeten aan veegt, ermee wegbloot. Zelfcontrole en meer verantwoordelijkheid van de sector zou daar iets aan kunnen veranderen. Hij vraagt hoe Andries Gryffroy die zelfcontrole ziet en of de verantwoordelijkheid van de sector dan ook andere aspecten omvat. Hem lijken hogere eisen interessant om de sector mee te trekken in de energietransitie. De vereisten zijn zwaarder voor de verstrekker van een EPB-attest dan van een energieprestatiecertificaat. Vindt de indiener dat onderscheid legitiem en stelt hij voor het te behouden? Hij wil ook wat meer informatie over hoe de snel evoluerende technieken te verzoenen met het bouwproces van vaak meerdere jaren. Hij besluit met zijn waardering uit te drukken voor de conceptnota, waarin er toch nog heel wat hiaten moeten worden weggewerkt.

Willem-Frederik Schiltz ziet heel wat interessante aspecten in de conceptnota. Het is inderdaad nodig dit probleem op de agenda te zetten, wat al gebeurd is

door de talrijke parlementaire vragen. Er lopen ook heel wat studies en hervormingsinitiatieven bij het VEA en andere die meer richting en duidelijkheid moeten brengen. Het klopt dat Vlaanderen andere rekenregels en normen heeft dan Europa, maar vaak kwamen die er op vraag van de sector omdat die in Vlaanderen voor sommige aspecten vooroploopt. Het is een evenwicht tussen de concurrentiepositie vrijwaren en innovatie aanmoedigen. In de detailberekeningen zijn er bijvoorbeeld elementen die gebaseerd zijn op de Europese Ecodesign-richtlijn. Hij informeert de leden dat er achter de schermen veel werk verricht wordt om tot een nieuw ontwerp van decreet te komen. Tot slot vraagt hij de indiener hoe de raad van normalisatie zich zal verhouden tot de commissie voor gelijkwaardigheid, voorgesteld in het actieplan 'Innovatie en EPB' van het VEA.

Ook *Robrecht Bothuyne* verwijst naar de bestaande rapporten en onderzoeken naar de modernisering van het EPB. Nu is de regering er blijkbaar ook mee bezig. De sectorfederaties en het VEA onderhandelen al over bepaalde aspecten die ook in de nota vervat zitten. Hij feliciteert *Andries Gryffroy* dat hij het middenveld ontdekt heeft. Het Overlegplatform voor Energiedeskundigen en de adviseurs erbij betrekken, zal het draagvlak vergroten, alleen zijn er nog wel meer partijen zoals de technologiebedrijven en de bouwbedrijven. Hij pleit er dus voor het brede middenveld te betrekken. Hij suggereert de betrokkenen in het najaar te horen.

Andries Gryffroy wil alle betrokkenen samenbrengen in een raad, wat ineens het verschil duidelijk maakt tussen de commissie voor gelijkwaardigheid en de raad van normalisatie die een veel ruimere samenstelling kent, maar waarin het VEA zijn zeg blijft hebben. Beiden delen de doelstelling van een snellere innovatie. Hij is blij met de eensgezindheid om de technologische vernieuwingsprocedure weg te halen bij het EPB-consortium.

Hij is het er echter helemaal niet mee eens dat eigen berekeningen of normen noodzakelijk zijn. Vlaanderen is daar een te kleine markt voor. Een producent die wil groeien, wil zijn product in heel Europa kwijt kunnen en dus gewoon beantwoorden aan de toch wel strenge Europese standaarden. Daarvoor zijn al dure tests nodig. Het is weinig productief producenten te vragen om nog bijkomende uitgaven te doen louter voor de Vlaamse markt. Ze hebben dan twee opties: de kosten doorrekenen aan de Vlaamse consument of de Vlaamse markt links laten liggen. Hij kent een aantal Vlaamse producenten die dat doen.

Een conceptnota is geen politieke nota, maar een technische studie met diepgaandere conclusies waarop dan een politieke discussie kan worden gegrondvest. EPB en EPC zijn inderdaad twee markten die eventueel kunnen worden samengevoegd, waarbij energiedeskundigen bevoegd zijn voor beide. Twee attesten blijven nodig: een vereenvoudigd attest bij een verkoop en een gedetailleerd attest bij zware renovatie of nieuwbouw. Het klopt dat er goede en slechte leerlingen zijn, maar nu is het zo dat zelfs een EPB-deskundige die ter goeder trouw een vergissing maakt, zware boetes kan krijgen. Met een onlinetool kunnen dergelijke vergissingen gemakkelijk rechtgezet worden. Tussen ontwerp en uitvoering van woningen maar ook kantoorgebouwen, zit soms tot vier jaar. Met de onlinetool kunnen de gegevens snel aangepast worden zo in die periode betere technieken ontworpen zijn. De huidige software vertoont nog wel meer mankementen. Zo zijn warmtenetten moeilijk in te geven en wordt een centrale stookplaats nog altijd nadeliger verrekend dan een elektrische boiler of een condenserende gasketel. Daardoor grijpen bouwheren soms naar de gemakkelijkste oplossing die niet altijd de beste is voor het milieu.

Het beroepsinstituut ziet hij als vergelijkbaar met het Netwerk Architecten Vlaanderen. Dat controleert architecten, houdt toezicht op de erkenning, stelt een gedragscode op, maar biedt ook opleidingen aan, bijvoorbeeld over nieuwe

regelgeving. Uiteraard moet de overheid erop blijven toezien dat de decreten worden toegepast, maar voor de dagelijkse werking acht hij een beroepsinstituut beter.

Het is *Willem-Frederik Schiltz* toch niet helemaal duidelijk wat *Andries Gryffroy* wil. Aan het eenvoudiger maken en updaten van de regelgeving, iets wat iedereen wil, wordt al hard gewerkt. Waarom niet elke norm, Vlaams of Europees, afschaffen en het reële energieverbruik als enig uitgangspunt nemen? Dan volstaan een goede controle en metingswijze. De nota vangt aan met die constatacie, maar daarna gaat het er amper nog over. Een beroepsinstituut is iets wat de sector zelf wel kan organiseren zo deze dat wil. Uiteraard moet de overheid opleidingseisen stellen voor controleurs. En dan acht de steller van de conceptnota nog commissies nodig die zichzelf gaan monitoren. Algemeen komt de consument weinig aan bod, het gaat over de sector die de normen moet stellen en dan ook nog eens moet controleren. Voor een consument volstaat het eigenlijk zijn verbruik te kennen en zeker te zijn dat zijn gebouw binnen de normen zit die Vlaanderen oplegt voor dat type gebouw, welke techniek er ook voor gebruikt wordt. Hij vraagt dergelijk systeem te onderzoeken.

Ook *Johan Danen* ziet nog heel wat werk om van dit relatief nieuw systeem een efficiënt instrument in de energietransitie te maken. Voor hem is een conceptnota wel een politiek document daar het de hiaten in de regelgeving blootlegt en er oplossingen voor suggereert. Om die te implementeren, is er een meerderheid nodig. Groen is bereid mee te werken, niet aan eender wat, maar aan het efficiënter maken van het instrument.

Andries Gryffroy begrijpt het standpunt van *Willem-Frederik Schiltz* als lid van een liberale partij, maar zijn oplossing blijkt in praktijk nog niet te werken omdat de structuren niet goed zijn. Het is dus zaak het systeem, dat trouwens al meer dan vijftien jaar bestaat, eerst te verbeteren. Als een beroepsinstituut enkele taken van het VEA overneemt, is er daarvoor wel degelijk een decreet nodig. Het EPB-consortium werkt te traag, dus ook daar is een wijziging nodig, weze het dan een raad van normalisatie of een ander orgaan. Ook de software moet beter en online. Een grondige hervorming daarvan is dringend. Hij is het trouwens eens met hoorzittingen.

Van het liberaal zijn, mag geen karikatuur gemaakt worden, aldus *Willem-Frederik Schiltz* die bijvoorbeeld niet tegen georganiseerde politie of justitie is. Hij wil gewoon een goed werkend systeem en bij voorkeur met zo weinig mogelijk overheidsbeslag. De basis is echter bepalen welk energieprestatiesysteem Vlaanderen wil, vooraleer taken van het VEA door te geven. Misschien is het nodig daar hoorzittingen over te organiseren of bestaande studies en informatie te raadplegen.

Andries Gryffroy zegt dat er een Europese verordening aankomt die een kilowattuur per vierkante meter per jaar zal opleggen voor gebouwen, ongeacht of het nieuwbouw of bestaande woningen zijn. De structuur en de instrumenten van EPB moeten echter dringender aangepakt worden.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Johan DANEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EPB	energieprestatie en binnenklimaat
EPC	energieprestatiecertificaat
VEA	Vlaams Energieagentschap